

Keith Haring

Egy zseni a New York-i metróból
érezelmek, konfliktusok, hagyomány

10-14 / 15-18 éves korosztálynak

2008. augusztus 15 - november 16.

Lumú füzetek / 4.

Jelkulcs – használati utasítás a munkafüzethez. Mit jelentenek a színek, színmezők?

minden korosztály számára ajánlott ismeretek és feladatok

elsősorban a középiskolai iskolások számára ajánlott ismeretek és feladatok

a füzetben is elvégezheted a feladatot

feladat otthonra, pályázat

vitassátok meg!

Zöld keretbe írtuk a Keith Haring-idézeteket, melyeket a kiállításához megjelent angol nyelvű katalógusból válogattunk.

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum

Keith Haring
2008. augusztus 15 – november 16.

A kiállítás kurátora: Szipócs Krisztina
Szöveg, szerkesztés: Erdőháti Orsolya, Farkas Rita, Hemrik László
Fordítás:
Grafika, nyomdai előkészítés: Eln Ferenc
Nyomda: Mester Nyomda, Budapest
Felelős kiadó: Bencsik Barnabás, a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum igazgatója

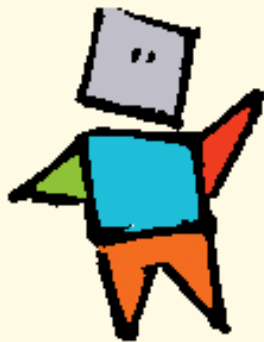
Nyomda: Mester Nyomda, Budapest

Rövid bevezető

Legújabb füzetünk egy zseniális amerikai művész, a fiatalon meghalt Keith Haring* kiállítását segíti feldogozni. Haring művei, s a műveken megjelenő alakok nagyon egyszerűek, azt is mondhatnánk, közérthetőek, ugyanakkor rendkívül szókimondóak, akár a gyerekek. Ezért fordulhat elő, hogy jó szívvel ajánljuk a kicsiknek is Keith Haring művészetét, még akkor is, ha a kiállítás jelentős részét csak felnőttek látogathatják. Azt vizsgáljuk meg veletek, hogy Keith Haring egyszerű formavilága hogyan képes érzelmeket és komoly társadalmi problémákat kifejezni, s milyen kapcsolatban áll a magas és a népszerű (populáris) művészettel, valamint a legkülönbözőbb kultúrák hagyományaival.

A Lumú füzetek 4.-ben mutatkozik be Lumi, a Ludwig Múzeum új kabala figurájával, akivel az interneten, a www.lumu.hu oldalon is találkozhattok.

* Keith Haring nevét ejtsd: 'kisz hering' (tudod, ahogy a hal nevét)

NEVE:

Lumi

SZÜLETÉSÉNEK IDEJE:

2007

LAKHELYE:

Ludwig Múzeum

KEDVENC IDŐTÖLTÉSE:

kíváncsiskodás,
játék, s minden,
ami a művészettel
kapcsolatban van

Wispy Megrajzolsz?

Lumi Hahó, ki beszél itt???

Wispy Vegyél a kezedbe egy ceruzát, és kösd össze a pontokat, és meglátod!

Lumi Gyerekek, segítsetek!

Wispy Kösz!

Lumi Helló, Lumi vagyok.

Wispy Kösz, Lumi. Én pedig Wispy, Keith Haring figurája vagyok.

Lumi Wispy?

Wispy Igen, Wispy, ami annyit tesz angolul, hogy vékony, de benne van az emberkét jelentő wisp szó is. Nézd, ott van a túloldalon Keith Haring, az alkotóm. Szívesen bemutatlak neki, ha akarod.

Lumi Persze hogy akarom, de mit mondjak, nem valami kedves. Most rajtam röhög?

Wispy Ő ilyen, amúgy meg nagyon szereti a gyerekeket. Sétálunk egyet a kiállításban?

Lumi Benne vagyok.

„A gyerekek olyannyira élvezik a mindennapjaikat, hogy abból a felnőttek is sokat tanulhatnak, ha vennék a fáradságot, hogy megértsék és tiszteljék ezt az értéket.” Keith Haring

Wispy Támadt egy ötletem. Mi lenne, ha Neked is lenne szemüveged. Talán úgy könnyebben elfogadod Keithet.

Lumi Van benne valami! Rajzolnátok nekem egy „keithharinges” szemüveget!

Lumi Kösz. Egészen másnak érzem így magam. Elég egy szemüveg ahhoz, hogy művész legyek?

Wispy Ahhoz nem, de a barátságokat megerősítheti...

Vajon min nevet Keith Haring ezen az önarcképen? Rajtunk, saját magán, a világon? Vagy egyszerűen csak zavarban van? Mindenesetre rendhagyó módon láttatja magát, hiszen a művészek saját magukról készült portréikon igyekeznek látszani.

Lumi Néhány jól ismert személyiséget sorolunk fel, milyen jellemző tárggyal/attribútummal* szoktuk összekapcsolni őket?

Frodo:

Harry Potter:

Piroska:

Charlie Chaplin:

Szent Sebestyén:

Hamlet:

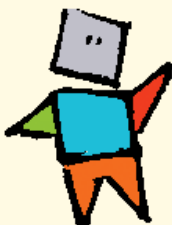
* ismertetőjegy, egy bizonyos személy jellegzetes viselete, tárgya

Keith Haring: *Hi! Hi! Hi!* (önarckép), 1985, tus, papír, 55,9 × 73,7 cm
© Estate of Keith Haring, New York

„Amit adhatok a világnak, az a rajztehetségem. Annyit fogok rajzolni, amennyit csak tudok, annyi embernek, amennyinek csak lehet, olyan sokáig, amíg képes vagyok rá.” Keith Haring

Gyerekek, nézzétek meg jól Haring emberkékjét, és rajzoljátok le Mickeyt úgy, hogy hasonlítson rá.

Ide rajzolj:

Lumi Itt egy újabb ismerős! Őt nagyon sokan szeretik. Én a képregényekből ismerem.

Wispy Haring viszont a rajzfilmekből. Tudtad, hogy Miki egér idén ünnepli a nyolcvanadik születésnapját?

Lumi Sokszor tűnődöm azon, miért van akkora sikere ennek az egérnek?

Wispy Ne csodálkozz ezen, Miki egérnek nagy kerek füle, nagy barátságos szeme, mosolygós szája, vidám arcocskája van.

Lumi Azt értem, hogy miért került Miki egér a túloldali képbe, de mi az, ami ott „ragyog” mellette?

Szerintetek mi lehet? Ötleteket kérünk kicsiktől és nagyoktól egyaránt!

.....

.....

.....

.....

Lumi És most hasonlítsatok engem össze Wispyvel.

Keith Haring: *Cím nélkül*, 1981, filctoll, papír, 51×66 cm
© Estate of Keith Haring, New York

Andy Warhol, *Szóló Elvis*, 1964
Fotó: Rosta József

Roy Lichtenstein, *Vicky*, 1964
Fotó: Rosta József

Bizony még ma is zavarba jövünk, amikor a múzeumban olyan képekkel találkozunk, amelyeken a médiából jól ismert „agyonsztárolt” szereplőket látjuk viszont. Pedig az amerikai pop-art már az 1960-as évek elejétől szívesen használta alkotásaiban az amerikai rajzfilmek, képregények és játékfilmek népszerű karaktereit. Így Roy Lichtenstein és Andy Warhol is. (Feltétlenül érdemes felkeresni a Ludwig Múzeum gyűjteményi kiállítását, ahol személyesen is találkozhatasz az említett művészek alkotásaival.)

Mit gondoltok, veszít értékéből a művészet, ha a tömegkultúrából meríti témáit és művészi kifejezőeszközeit?

„A művészet szerintem nem valaminek a szócsove. Inkább olyasvalami, ami felszabadító hatást gyakorolhat a lélekre, beindíthatja képzeletünket, és előrehaladásra ösztönözhet minket. A művészet nem manipulálja, hanem ünnepli az emberiséget.”

“I don't think art is propaganda; it should be something that liberates the soul, provokes the imagination and encourages people to go further. It celebrates humanity instead of manipulating it.” Keith Haring

Lumi Látom, nézni sem bírod, ami a túloldali képen történik! Valami félelmetes dolgot láttál?

Wispy Brrr.

Lumi Szerintetek mitől ijedt meg a barátom?

Próbáljátok meg hangutánzó szavakkal leírni, ami a képen történik?

.....

Milyen felismerhető jeleket, formákat találtok a képen?

.....

Melyek azok az alakzatok, amelyek csak díszítésül szolgálnak. Rajzolj le ide egyet közülük!

Lumi Nahát, mintha láttam volna már ilyen rajzokat a városban az épületek falára festve!

Wispy Ezeket hívják graffitinek, általában nem ecsettel festik, hanem spray-vel fújják őket.

Lumi Szerinted én is tudnék ilyen?

Wispy Csak lassan a testtel, Lumi, meg ne próbáld! Nem szabad sem lakóházak, középületek, sem vonat-szerelvények oldalfalait összefirkálni.

Keith Haring: Cím nélkül, 1982,
tus, papír, 182,9 × 293,4 cm
© Estate of Keith Haring, New York

Lumi Mit látok, Wispy? Keithnek szabad a New York-i metró falára rajzolni?

Wispy Ó, egyáltalán nem. Bármennyire is szerette az utazóközönség Keith Haring krétarajzait, Keith tiltott dolgot csinált.

Lumi Ha ez tiltott és veszélyes dolog, miért nem rajzolt a műtermében, és miért nem állította ki a képeit egy galériában?

Wispy Ez igazán jó kérdés, Lumi. Az egyik legfontosabb oka az volt, hogy szerette volna, ha minél többen találkoznak az alkotásaival.

Lumi A kiállításban látható képeket már gondolom, nem az utcán készítette, és nem is a házfalakra szánta?

Wispy Bizony nem. Keith zseniális tehetségét hamarosan felismerték a leghíresebb galériatulajdonosok is, így hamarosan megnyíltak előtte a nagy kiállítótermek ajtói.

Lumi Hogy kicsit beleéljük Keith helyébe magunkat, fejezzük be Keith Haring krétarajzát (fehér ceruzát használj!).

Keith Haring a metróban,
A fényképet Elinor Verhnes készítette
© Estate of Keith Haring, New York

Figyeld meg a mellékelt fotón látható graffitinek az arányait, és hasonlítsd össze a kiállításon látható képek méreteivel!

Keith Haring, amikor már felkérésre készített hatalmas felületeket betöltő kompozíciókat, akkor sem használt soha vázlatokat. Ez a képessége részben a graffitis múltjának volt köszönhető, és részben azoknak a kreatív gyakorlatoknak, amelyeket még gyerekként apja végeztetett el vele.

Ha nem is készíthetsz graffitiket, még magadhoz vehetsz egy digitális fényképezőgépet, mielőtt kilépsz az utcára. Küldjétek el a legérdekesebb graffitiket a számunkra (muzeumpedagogusok@lumu.hu). Lumi ®

A Keith Haring Alapítvány támogatásával rekonstruálták idén (2008) New Yorkban, a Houston Streeten ezt a Keith Haring által 1982-ben festett falat. Fotó: Miron Kiriliv

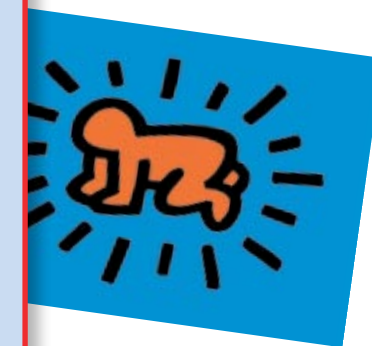
Keith Haring alighanem a legismertebb graffiti művész. Nem véletlen, hogy megtanulta, minden pillanat és minden tenyérnyi falfelület számít. A művészet régóta ismeri a horror vakui-t, ami annyit tesz, rettegés az ürességtől. Ugye, érthető miért említjük ezt meg Keith Haringgel kapcsolatban?

A graffiti kifejezési formáit a képzőművészet hagyományos műfajaiba ültette át. Találunk olyan munkát is a kiállításban, amely az absztrakt expresszionizmus (Jackson Pollock) hatását viseli magán.

A művész graffitis múltjában a négykézláb mászó csecsemő és a kutya magát a művészt testesítette meg. Nézd csak meg a borítót. Ezek voltak a művész tag-jei, a graffitis „aláírásai”.

Mi lenne a te graffitis aláírásod?

Mi a véleményed a graffitiről? Gondolj arra is, hogy ma már előfordul, hogy az „utca művészeit” hívják bizonyos épületek falainak, kerítéseinek a befestéséhez.

„Szinte azonnal, ahogy megérkeztem New Yorkba 1978-ban, rögtön letaglózott, lenyűgözött és magával ragadott a graffiti, amiket a metrókon és utcákon mindenfele láttam.” Keth Haring

Lumi Juhé, megjelentek a színek is a képeken! Sárgák, zöldek pirosak. De jó kedvem kerekedett!

Wispy Lumi, nem akarok kötekedni, de ezek a színek nem minden esetben vidámak. Nézd csak meg alaposan a nagy kutyát ábrázoló képet.

Lumi Hm...hm...akár egy félelmetes mese jelenetét látnám...egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy hatalmas piros színű, kutyafejű szörny, és volt két zöld emberke.....

Szócok, próbáljátok meg úgy folytatni a történetet, hogy a haragos szörny nyerje vissza a nyugalmát, és a zöld emberkék is ússzák meg kisebb zúzódásokkal a kalandot.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

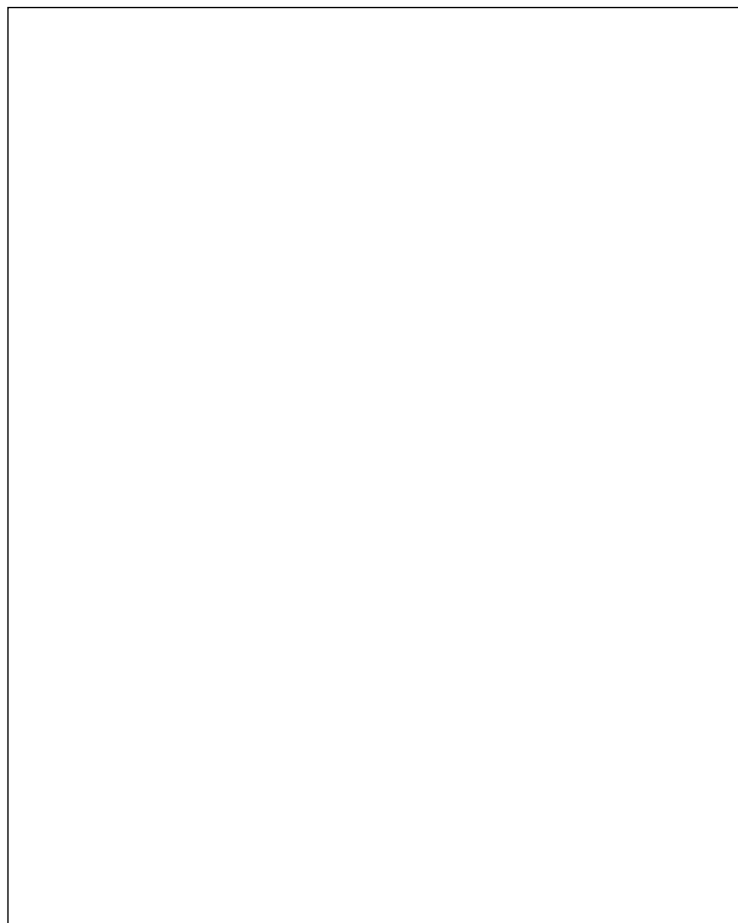
.....

.....

.....

Lumi A mese végét rajzold le ide. Megváltoztathatod a szereplők arányait, méreteit és színeit is, ha akarsz.

Keith Haring: *Cím nélkül*, 1982, zománc, fluoreszkáló festék, fémlap, 229,9 x 3,8 x 182,9 cm
© Estate of Keith Haring, New York

Mi a szerepe a képen az erős komplementer kontrasztnak? Nyilvánvaló a 9. oldalon látható képpel való kapcsolata. De mi a különbség közöttük? A Haring művészetében megjelenő szörnyek, a kígyók, a torz emberek a rútság, a félelem, a veszélyek kifejezésére szolgálnak. Miféle rémképekkel küzd a ma élő ember? Csak néhányat sorolunk azok közül, amelyekkel Keith Haring is szembesült: AIDS, globalizáció, erőszak, tömegkultúra...

Szerinted, mely problémák megoldása a legsürgesebb?

.....

Ismert neveket sorolunk fel: Gólem, Godzilla, küklopszok, King Kong, Nessy, stb. Mi a közös bennük? Ki és miért hozta létre őket?

.....

A vita után adj címet a képnek! Vajon miért spórolta meg Haring a címadást?

.....

Készíts egy erőszakellenes plakátot, és küldd el az e-mail címünkre. A legsikerültebb munkákat feltesszük a honlapunkra! ®

Lumi Most sírjak vagy nevessek...?

Wispy Mire gondolsz?

Lumi Arra, hogy nincs kedvem nevetni a túloldalon látható hatalmas, sárga arcon.

Wispy Bizony-bizony ez nem a Smiley :-)

Lumi Pedig hasonlítanak, csak.....

Ha megpróbálsz rokon értelmű kifejezéseket keresni a nevetésre, segíthet abban, hogy ne érezd bizonytalan-nak magad a kép előtt. Gondolj arra, hogy az emberek sokszor bánatukban és félelmükben is nevethetnek!

.....

.....

.....

Lumi Számomra Haring képe leginkább egy álarchoz hasonlít.

Wispy Én is ezt gondolom, Lumi. Szerinted miért szoktunk időnként maszkot tartani az arcunk elé?

Lumi Hát..., nem is tudom, viszont a te arcodat sem látjuk, vajon miért?

Amíg ezen gondolkozunk, készíthettek egy maszkot is Haring vigyorgó fejéből! Vágd ki a képet, készíts egy lyukat a szemednek, erősíts rá egy kalapgumit, s már kész is van. ®

Keith Haring: Cím nélkül, 1981
vinilfesték, műanyag ponyva
182,9×182,9 cm
© Estate of Keith Haring, New York

Haring arctalan figuráinak több jelentése is lehet. Jelentheti az emberiség közös sorsát, amely valamikor a Paradicsom elvesztésével kezdődött. Mindannyiunknak ugyanazt az utat kell bejárni: közösek a szenvedéseink, a fájdalmaink, és persze az emberi lét örömei is.

De Keith Haring arctalan emberkéi a nagyvárosok arctalan tömegére, ugyanakkor a prehistorikus barlangrajzok emberi alakjaira is utalhatnak.

„Az emberek megértik az alkotásaimat, olyan egyszerűen lehet őket olvasni, mint egy képes könyvet. Egyszerű figurákat használok, amelyek mégis összetettek, mint az ideogrammak.”

Keith Haring

Lumi Ezeknek a figuráknak sem látjuk az arcát, a mozdulataik mégis beszélnek az érzéseikről.

Wispy Így van. Szerinted mik ezek érzések, Lumi?

Lumi Mit szólnál, ha a gyerekeket is megkérdeznénk erről?

.....

.....

.....

Lumi Wispy, az előző festményt is Keith készítette?

Wispy Nem, hanem egy ausztráliai bennszülött törzs egyik tagja.

Lumi Keith ismerhette ezeket a sziklaképeket?

Wispy Persze, mindig is érdekelték a különböző ősi kultúrák ábrázolásai. Ugye milyen kifejező a barlangrajz-figura mozdulata is?

Jelenítsétek meg a Haring képén látható alakok érzéseit ezen az arcon.

Keith Haring, Cím nélkül, 1990, akril, zománc, vászon, 182,9 × 182,9 cm
© Estate of Keith Haring, New York

Keith Haring: *Szárnyas oltár*, 1989, fehérarany-lemezzel bevont bronz, 205,7×152,4×5,1 cm

Keith Haring utolsó művei kerültek egymás mellé ezeken az oldalakon. Ekkor már tudta, hogy gyógyíthatatlan beteg. (Keith Haring az AIDS egyik első világhírű áldozata.) Ahelyett, hogy a csüggedés, a depresszió jelenne meg a munkákon, valami egészen másnak vagyunk a tanúi mind a festményen mind pedig a szárnyas oltáron.

Különös a műfajválasztás is. Keith Haring és a triptichon? Haring műveit végignézve látható, hogy azok számtalan módon kapcsolódnak a különböző kultúrákhoz, különböző vallásokhoz és a művészettörténeti hagyományhoz is. (Ebből a szárnyas oltárból összesen három darabot öntöttek ki. Egy közülük a Ludwig Múzeum tulajdona, a másik kettőt amerikai templomokban helyezték el.)

Kik a szereplői a szárnyas oltárnak? Milyen ismert jelképeket, motívumokat ismersz fel a művön? Miféle hit sugárzik ebből a műből?

„Az élet annyira törékeny. Nagyon vékony vonal hever élet és halál között. Egyértelmű, hogy én épp ezen a vonalon egyensúlyozom.”

Keith Haring

Lumi Vajon, Keith látta-e a nagy egyiptomi piramisokat?

Wispy Azt, hiszem, nem, de az biztos, hogy nagyon szerette őket.

Lumi Megpróbálom elképzelni a ma 135 méter magas Kheopsz-piramist Haring-graffitikkal.

Wispy Aligha mondott volna nemet, ha felkérték volna egy ilyen munkára. Mit gondolsz, Lumi, Keith Haring utolsó művein miért jelennek meg éppen a piramisok?

Lumi Gyerekek, próbáljatok meg segíteni a válaszadásban? Mit is kellene tudni ezekről a fantasztikus építményekről?

.....

.....

.....

.....

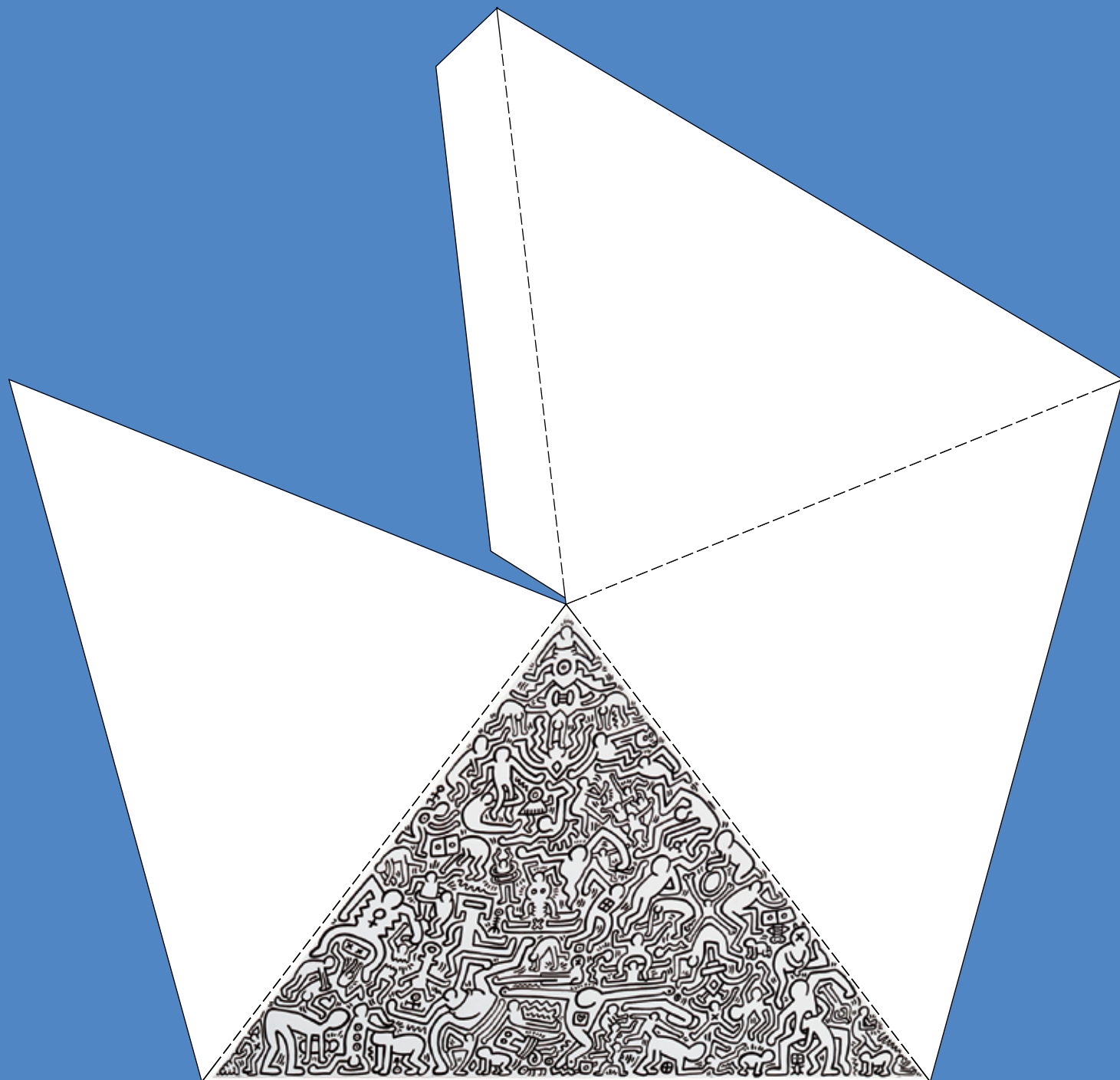
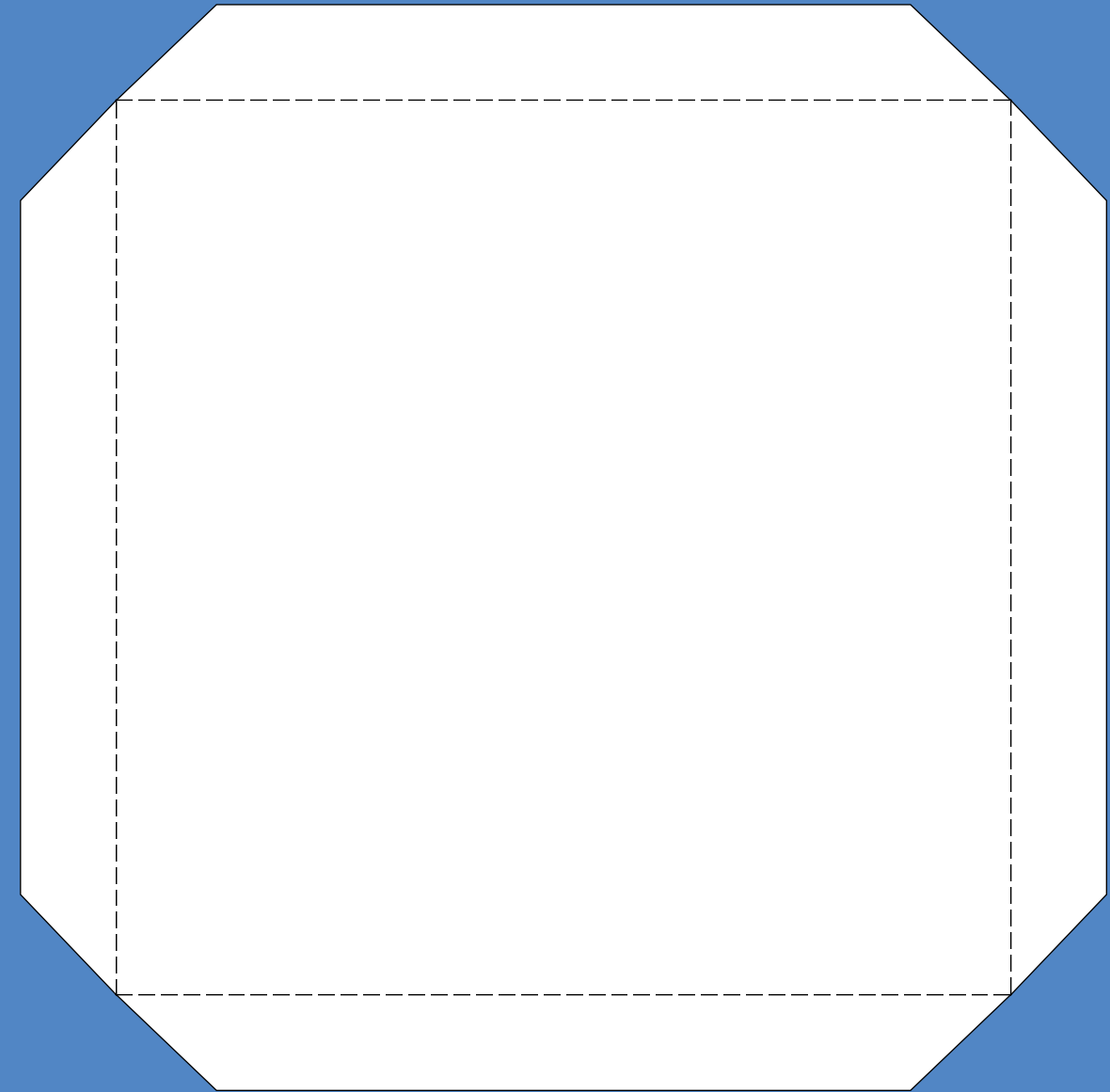
.....

.....

Lumi

Befejezésül elkészíthetsz magadnak egy papír Haring-piramist, csak egy olló és ragasztó kell hozzá. Az egyik oldalán ott lesznek a művész rajzai, életművének majd minden jellemző motívumával, míg a piramis többi oldala a Tiéd. Ja, és kedves barátom, köszi a sétát! @

Keith Haring egyik acélszobrán, Düsseldorf, 1987
fotó: Bernd Jansen, Düsseldorf

Kiállítás-látogatás Lumú busszal a Raiffeisen Bank támogatásával

Ezzel az akcióval vidéki diákcsoportok számára igyekszünk lehetővé tenni a Ludwig Múzeum illetve a Kieth Haring kiállítás megtekintését. A Raiffeisen Bank támogatásának köszönhetően a jelentkezők számára mind az utazás, mind pedig a belépő illetve a múzeumpedagógiai foglalkozás ingyenes.

Jelentkezés: (1) 555 3466

A Ludwig Múzeum 2008 őszén is várja a szervezett, iskolai csoportokat múzeumpedagógiai foglalkozásokra illetve minden érdeklődő gyermeket és szüleiket a hétvégi programokra.

Elérhetőségeink:

Hemrik László hemrik-laszlo@lumu.hu (1) 555 3477

Erdőháti Orsolya erdohati.orsolya@lumu.hu (1) 555 3478

Farkas Rita farkas.rita@lumu.hu (1) 555 3479

Központi információ: (1) 555 3444

Részletes információ: www.lumu.hu

lumú